

Van

Dhr. A. Hartsuiker, HL

Portefeuillehouder

Mevr. H. Rinkes

Behandeling ambtenaar

Mevr. H. Huisman

Datum ontvangst vragen

28 november 2021

Vragen beantwoorden voor

12 januari 2022

Red de damherten

Heerenveen Lokaal is op vragen van de omwonenden van de Schoterlandseweg Katlijk en Nieuwehorne in het dossier damherten gedoken.

Omwonenden schrikken nachts wakker van piepende remmen en soms een klap van een aanrijding met een damhert. Ook vinden omwonenden men met enige regelmaat een dood dier in de weilanden langs de Schoterlandseweg.

Actiegroepen komen in actie door een petitie tegen het afschot van de damherten in te dienen. Met respect voor de beweegreden van de indieners en ondertekenaars vinden wij deze petitie niet controleerbaar en suggestief, is door ruim 1400 personen ondertekend. Waar al deze mensen vandaan komen is volstrekt onduidelijk.

Damherten (beschermde diersoort) komen hier van oorsprong niet vandaan en de huidige kudde breidt zich elk jaar steeds verder uit.

Heerenveen Lokaal is van mening dat het damhert door overbevolking een probleem voor de herten zelf gaat worden. Nu al zie je veel mutaties, witte herten, albino's etc. Deze worden dan vaak door natuur liefhebbers met veel plezier gefotografeerd en als bijzonder bestempeld. Tegendeel is volgens ons waar, de populatie is en wordt te groot en is nu onbeheersbaar.

Daarnaast is de Schoterlandseweg geen bospad of zandweg welke de dieren ongehinderd en veilig kunnen oversteken. Het dossier damherten in de provincie Friesland loopt in ieder geval al vanaf 2004. En er dus al (minimaal) 15 jaar géén beleid op is. 15 Jaar geleden werd in de provincie gesproken over de zorg of 50 herten niet (te) veel waren. Nu gaat dezelfde discussie, maar nu over een 300 herten. De curve is exponentieel. Daarmee kan de last ook alleen maar exponentieel toenemen. Tot op heden beperkt het leed zich tot dierenleed in de vorm van onvermijdelijk dodelijk gevolg voor het hert na aanrijdingen. Tot op heden lijkt de natuur in de omgeving de steeds groter wordende populatie nog aan te kunnen. Maar hoe lang kan dit nog zo door gaan? Wanneer wordt de grens overschreden dat er qua planten en dieren een kaalslag ontstaat en de biodiversiteit af gaat nemen? Daarbij mag het, gezien de ervaringen van omwonenden, nu al een klein wonder heten dat er nog geen groot menselijk leed heeft plaats gevonden.

Heerenveen Lokaal heeft met enkele omwonenden gesproken die een aanrijding met een damhert hebben gehad. Gevraagd is of men er ook melding van heeft gemaakt. Een aantal hebben contact opgenomen met de alarmcentrale om een aanrijding te melden. Maar niet iedereen doet dit zo is ons gebleken. De schade wordt in ieder geval altijd verhaald bij de verzekeringen. Over deze aantallen hebben wij geen inzicht kunnen krijgen. Maar dat er meer dan 10 per jaar zijn is ons wel duidelijk geworden in de gesprekken.

Daarnaast hebben allen verklaard het betreffende aangereden dier kreupel de bossen en of weilanden in vluchten. Het lijkt ons sterk dat deze dieren het uiteindelijk hebben overleefd. Niet alleen mensen lopen hier groot gevaar maar ook de dieren.

faunabeheer heeft al vele keren getracht om de provincie te bewegen de grote kudde in te perken en vanuit faunabeheer de kudde te reguleren.

Tot nu zonder enig resultaat, de kudde groeit exponentieel en het aantal ongevallen of bijna ongevallen zal toenemen zo is onze conclusie.

De oplossing lijkt dus volledig bij het provinciaal bestuur te liggen maar het zijn met name (ook) onze inwoners die gebruik maken van de Schoterlandseweg en met grote regelmaat geconfronteerd worden met een grote kudde damherten die de Schoterlandseweg overstekken.

Daarmee ligt er naar de mening van Heerenveen Lokaal ook een verantwoordelijkheid bij het gemeentebestuur van Heerenveen.

Wij vragen dan ook het college nu actie te ondernemen en niet door te verwijzen naar de provincie. Aangezien het daar letterlijk en figuurlijk niet opschiet.

Er zijn in Nederland geen onbeheerde damhertpopulaties die op termijn niet tot problemen hebben geleid (verkeersongevallen, schade aan flora en fauna, overlast voor omwonenden).

Het is te gek voor woorden dat mens en dier hier gevaar lopen in onze gemeente!

Alle verschillende visies moeten naar onze mening dan ook een werkwijze/platform vinden om op de gemeenschappelijke punten door te bouwen tot een werkbaar beleid. De tijd dringt, géén beleid wordt, of is al, in deze wanbeleid.

[Leeuwarder Courant, 15 november 2021](#)

[Omrop Fryslân, 7 juli 2021](#)

[Petitie: Laat de damherten niet schieten](#)

1. Zijn er bij het college meldingen bekend van aanrijdingen of bijna aanrijdingen met damherten op de Schoterlandseweg? Hoeveel en indien het college geen meldingen kan traceren hoe is dit volgens u mogelijk?

Antwoord:

Het college verkrijgt gegevens over aanrijdingen van de provincie Fryslan. De provincie baseert haar cijfers op gegevens uit het Fauna Registratie Systeem van de Faunabeheereenheid Fryslân (FBE). De FBE krijgt haar gegevens over aangereden wild uit verschillende bronnen waaronder politie en Provinciale Waterstaat. Bijna aanrijdingen worden niet geregistreerd maar zullen ook vaak niet gemeld worden.

Overzicht aanrijdingen met een damhert

Locatie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Eindtotaal
Aengwirden-Schoterland		11	8	13	4	5	41
It Bûtenfjild	7	3	6		1	3	20
Kuinder en Linde		3	2	1	1		7
Midden-Ooststellingwerf				1	1	1	3
(leeg)			1				1
Eindtotaal	7	17	17	15	7	9	72

Opm. de registratie aanrijdingen van 2021 kan nog toenemen

2.Hoeveel klachten/opmerkingen heeft de gemeente bereikt betreffende de overstekende damherten?

Antwoord:

De gemeente heeft afgelopen jaren enkele brieven ontvangen van bewoners en Plaatselijk Belangen over zowel verkeersveiligheid als overlast in tuinen. Daarnaast zijn de zorgen van bewoners overgebracht via mail, vergaderingen plaatselijk belang, telefoon etc.

De strekking van de reacties is om vanuit de gemeente extra aandacht voor het probleem te vragen bij GS van de provincie. Het is bij bewoners en Plaatselijk Belangen bekend dat de verantwoordelijkheid voor zowel het damhertenprobleem als de veiligheid van de Schoterlandseweg bij de provincie ligt, daarom benadert men meestal rechtstreeks de provincie en/of Faunabeheereenheid Fryslân met klachten. Het college heeft GS van de provincie in 2019 en 2021 nadrukkelijk om aandacht gevraagd voor een effectieve oplossing voor de overlast en risico's ten aanzien van veiligheid.

3.Heerenveen Lokaal wil graag weten hoeveel schade er bij de verzekeringen is gemeld. Kan het college deze cijfers specifiek voor het betreffende gebied opvragen? Zo nee waarom niet en zo ja hoeveel schades zijn er bij de verzekeringsmaatschappijen bekend?

Dit is niet bekend. De provincie heeft deze gegevens wel opgevraagd bij verzekeraars, maar aanrijdingen met damherten worden niet specifiek geregistreerd.

4.Bent u het met Heerenveen Lokaal eens dat de gemeente een rol moet oppakken voor dit probleem voor mens, dier en schade aan de natuur in onze gemeente? Zo ja wat gaat u doen en doet u nu al en zo nee waarom ziet u dit niet als een probleem voor onze inwoners en dieren en natuur?

Antwoord:

Het college ziet het damhertenprobleem als probleem voor onze inwoners, we horen de zorgen over veiligheid maar ook over de schade aan tuinen en landschappelijke beplanting. Als deze populatie blijft groeien worden de problemen nog groter en heeft dat ook gevolgen voor biodiversiteit en landschap. Omdat we deze problemen en zorgen onderkennen hebben we hier meerdere keren aandacht voor gevraagd bij GS.

Indien de provincie medewerking of ondersteuning van de gemeente vraagt in haar aanpak zullen we die waar mogelijk bieden. We worden door de provincie op de hoogte gehouden en betrokken. Verder houden we vinger aan de pols en blijven we, naast veiligheid, ook aandacht vragen voor de ervaren overlast en schade in tuinen en landschap.

De gemeente kan echter geen rol oppakken in het bieden van een oplossing voor de problemen die de damherten veroorzaken. Dit probleem beperkt zich niet tot alleen de gemeente Heerenveen. Om efficiënte maatregelen uit te kunnen (mogen) voeren in Friesland is er provinciaal beleid en een provinciale aanpak nodig. De provincie is verantwoordelijk de uitvoering van de Wet Natuurbescherming en daarmee ook voor het zoeken naar oplossingen binnen de wettelijke kaders.

Daarnaast is de provincie als eigenaar en beheerder ook verantwoordelijk voor de veiligheid van de Schoterlandseweg. De gemeente is verantwoordelijk voor de veiligheid van gemeentelijke wegen maar vooralsnog vinden de meeste aanrijdingen op de Schoterlandseweg plaats. Als daar aanleiding toe is zullen we samenwerken met de provincie om de verkeersveiligheid van het hele gebied te waarborgen.

Zoals Heerenveen Lokaal in de inleiding van de vragen ook schetst is het vinden van een oplossing een lastig traject. Over ieder voorstel zijn de meningen verdeeld en stuit de uitwerking op bezwaren, waardoor een snelle oplossing niet voorhanden is. Ongeacht welke partij het oppakt. We zullen als gemeente dan ook in nauw contact blijven met de provincie over de aanpak van de damherten in onze gemeente.

5.Het maken van corridors naar natuurgebieden in de omgeving kan ook worden bevorderd, dat de herten over een groter gebied worden verspreid, hierdoor zouden ze dan ook voor minder overlast zorgen in Katlijk, Mildam, Oranjewoud, Oude- en Nieuwehorne.

Heeft het college gekeken naar dergelijke oplossingen. Zo ja wat is uw conclusie en zo nee waarom heeft het college hier tot nu toe geen aandacht aan besteed?

Het college heeft niet gekeken naar oplossingen zoals corridors omdat de verantwoordelijk voor beleid en uitvoering bij de provincie ligt.

Naar aanleiding van de bezwaren en het advies van de bezwarencommissie gaat de provincie onderzoek doen naar andere oplossingen dan afschot. Daarbij wordt ook gekeken naar veiliger maken voor verkeer en veilige oversteekplekken voor damherten. De Schoterlandseweg incl. bermen, buiten de bebouwde kom, zijn in eigendom en beheer van de provincie. Het is daarom aan de provincie om eventuele maatregelen uit te voeren of met andere eigenaren af te stemmen. De gemeente blijft hierover in nauw contact met de provincie.

Wat betreft de het maken van corridors is het goed op te merken dat verspreiding over een groter gebied via corridors het probleem alleen in tijd verschuift, aangezien de kudde zonder afschot blijft groeien. Ook faciliteert dit het ontstaan van nieuwe populaties en daardoor nieuwe probleemgebieden. Daarnaast kan verspreiding over een groter gebied tot gevolg hebben dat er onveiligheid op nog meer wegen dan alleen de Schoterlandseweg ontstaat. En niet te vergeten de overlast van vraat in tuinen en landschap. Kortom, het is een zeer complex vraagstuk.

6. Heeft het college en actieve rol op zich genomen bij de contacten met het provinciaal bestuur betreffende de zich snel uitbreidende kudde en de gevolgen daarvan zoals bekend?

Zo ja wat is uw inhoudelijke actieve rol hierin en zo nee waarom niet?

Zie ook antwoorden vraag 2 en 4. Het college heeft eerder al via meerdere brieven aandacht van GS gevraagd voor de problemen. Op bestuurlijk en ambtelijk niveau zijn er steeds korte lijnen met de provincie en worden we betrokken in het traject naar een oplossing voor de problematiek.

Indien een aanpak (te lang) uitblijft zal het college opnieuw aandringen om tot een oplossing te komen voor de problemen die de damherten veroorzaken voor onze inwoners.
